

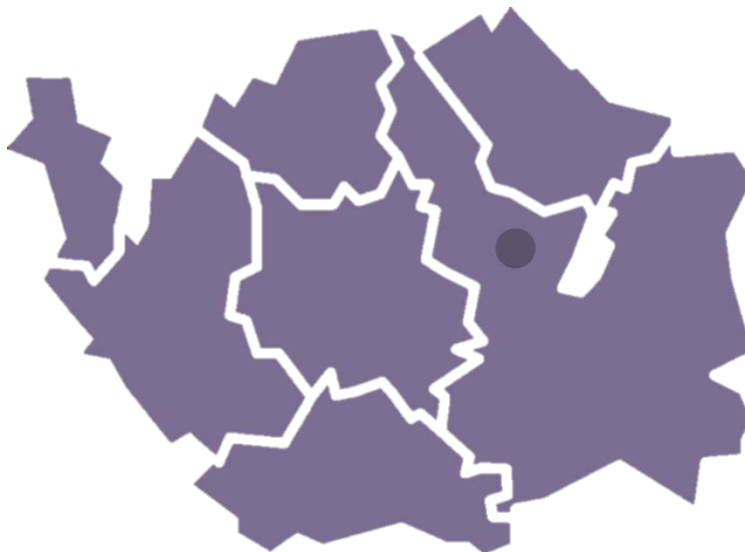

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

PRÁVO NA DĚTSTVÍ

KDYŽ JE PROBLÉM ZÁVISLOST

aneb

**průvodce (nejen) drogovými službami
v Karlovarském kraji**

Dokument zpracovala krajská síťka pro Karlovarský kraj v rámci projektu Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí Ministerstva práce a sociálních věcí, ve spolupráci s vedoucí oddělení bezpečnosti a prevence odboru bezpečnosti a krizového řízení Krajského úřadu Karlovarského kraje.

Červenec, 2018.

Abychom si vzájemně rozuměli...

Smyslem tohoto průvodce (nejen) drogovými službami je podat ucelený obraz o současných možnostech nabízené pomoci dětem, mladistvým a dospělým v oblasti drogové problematiky a prevence nežádoucích jevů s ní spojených v Karlovarském kraji, a to napříč resorty, ale i lidem, kteří se o tuto problematiku zajímají, či do ní nově pronikají.

Snahou proto bylo využít lehce pochopitelné výrazy, vyhnout se terminologii jednotlivých resortů, nezabíhat do přílišných podrobností, a přesto usilovat o zachování odbornosti aktérů.

ÚVOD	1
OBJASNĚNÍ POJMŮ	2
KARLOVARSKÝ KRAJ	3
ODKUD JSOU AKTÉŘI SÍTĚ?	4
(NEJEN) DROGOVÁ PROBLEMATIKA	5
VÝHODY MEZIREZORTNÍ SPOLUPRÁCE	6
PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE, ANEB CO SE OSVĚDČILO?	7
TIPY PRO MEZIREZORTNÍ SPOLUPRÁCI	8
KDO JE KDO V OBLASTI DROGOVÉ PROBLEMATIKY	9
SAMOSPRÁVA	11
RESORT PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ	14
RESORT ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY	20
RESORT ZDRAVOTNICTVÍ	24
RESORT VNITRA	27
RESORT SPRAVEDLNOSTI	31
INTERNET A VOLNOČASOVÉ AKTIVITY	35
DÍTĚ, RODINA A NEJŠIRŠÍ OKOLÍ	37
„DROGOVÉ SLUŽBY“ Z JINÝCH KRAJŮ	38
KONTAKTY A INFORMACE O AKTÉRECH	45
SAMOSPRÁVA	46
PRÁCE A SOCIÁLNÍ VĚCI	51
ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽ A TĚLOVÝCHOVA	57
ZDRAVOTNICTVÍ	59
VNITRO	61
SPRAVEDLNOST	63
TELEFONICKÁ A ONLINE POMOC	66
ZDROJE A DOPORUČENÁ LITERATURA	67
PODĚKOVÁNÍ	69

Úvod

Drogová problematika z různých úhlů. To je téma, které rezonuje celým Karlovarským krajem a aktéry mnoha oblastí, kteří vytvářejí pomyslnou záchrannou síť. Tento průvodce (nejen) drogovými službami je reakcí na tři různé podněty:

1) nejvýraznější potřeba kraje, která vyvstala při mapování potřeb aktérů sítě pro ohrožené děti a jejich rodiny síťáčkami projektu Ministerstva práce a sociálních věcí „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí“; (1)

2) Analýza drogové scény Karlovarského kraje (2017), ve které jsou hlavní identifikované nevýhody zajištění dostupnosti služeb pro osoby se závislostmi v kraji zařazeny mimo jiné i resortismus a neprovázanost aktérů; (2)

3) rozšíření a aktualizace „Adresáře poskytovatelů služeb v oblasti protidrogové politiky, primární prevence, harm reduction, léčby a resocializace a koordinace aktivit protidrogové politiky na území Karlovarského kraje“ oddělení bezpečnosti a prevence Krajského úřadu Karlovarského kraje.

Věříme, že zde naleznete spoustu užitečných informací.

Mgr. Zuzana Mačičková

krajská síťáčka pro Karlovarský kraj projektu MPSV „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí“

www.pravonadetstvi.cz

Ing. Bc. Šárka Benešová

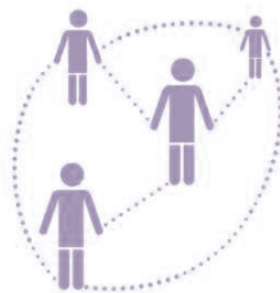
vedoucí oddělení bezpečnosti a prevence odboru bezpečnosti a krizového řízení Krajského úřadu Karlovarského kraje

www.kr-karlovarsky.cz

Objasnění pojmů

Karlovarský kraj

Nejmenší kraj z hlediska počtu obyvatel v České republice a jeden z nejmenších svou rozlohou má své specifické historické, geografické i kulturní podmínky, které mu přidaly na zajímavosti. Přestože se Karlovarský kraj dlouhodobě potýká s řadou problémů, také je zde celá řada profesionálů, kteří usilují o změnu.

V řadě charakteristik, zejména nepříznivých sociálních jevů (drogová problematika, podíl osob v exekuci) se krajsky držíme na pomyslných „stupních vítězů“ a v řadě situací jsme na chvostu tabulek (nejnižší vzdělanost obyvatelstva, nejnižší průměrná mzda). Kraj trápí odliv mladých lidí a rodin a nedostatek profesionálů v mnoha dále zmíněných oborech.

Oblast drogové problematiky je jednou z nejpálčivějších potřeb našeho kraje, na kterou není snadné řešení. Proto se nabízí umět využít a poradit si s tím, co už máme k dispozici, vědět, kde čerpat jinde, podporovat se a rozvíjet se.

Národní strategie protidrogové politiky konstatuje, že i u nás v kraji: *„...změny v nepříznivém vývoji drogové situace lze dosáhnout jen společným a koordinovaným postupem, založeným na formální i neformální spolupráci subjektů, do jejichž působnosti problémy spojené s užíváním drog zasahují na všech úrovních.“* (3 str. 10)

Odkud jsou aktéři sítě?

Aktéři sítě pro ohrožené děti, mladistvé a dospělé v rámci drogové problematiky pocházejí z nejrůznějších oblastí:

- **státní správa a samospráva** (ministerstva, krajský úřad, obce, zejména s rozšířenou působností, městské policie, kurátoři, protidrogoví koordinátoři aj.);
- **práce a sociální věci** (úřady práce, sociální služby aj.);
- **spravedlnost** (soudy, státní zastupitelství, věznice, Probační a mediační služba aj.);
- **vnitro** (policie, centra pro integraci cizinců);
- **školství, mládež a tělovýchova** (školy a školská zařízení, pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, dětské domovy, výchovný ústav aj.);
- **zdravotnictví** (pediatři, psychiatři, nemocnice, krajský dětský domov pro děti do 3 let aj.)

a mimorezortní (např. volnočasové) aktivity.

Společným bodem, na kterém se aktéři shodují a mohou spolupracovat, je zájem dítěte, jeho rodiny a snaha o zlepšení jejich životní situace. Úsilí o to, aby se co nejméně dostávali do stavu ohrožení, neprohlubovala se jejich špatná sociální situace, nebo aby negativní dopady byly co nejmenší a mohli se vrátit do většinové společnosti, participovat v ní, rozvíjet svůj potenciál a nepotřebovali využívat zde zmíněných služeb.

(Nejen) drogová problematika

„Jako účinný, směřující k řešení problémů spojených s užíváním drog, uznává Vláda ČR komplexní, multidisciplinární a vyvážený přístup. Tedy takový, který vychází ze široké celospolečenské, mezirezortní, mezioborové a mezisektorové spolupráce na všech úrovních.“ (3 str. 14)

Přístup je založen na třech doplňujících se strategiích:

- snižování nabídky drog (např. potlačování nezákonné výroby a distribuce nelegálních drog);
- snižování poptávky po drogách (primární prevence, léčba a sociální začleňování uživatelů);
- snižování rizik spojených s jejich užíváním. (3 str. 14)

Drogy v kontextu příčiny, důsledku i jako téma prevence ohrožení dětí a celých rodin výrazně zasahují nejen do vztahů, zdraví a chování, ale navazují na sebe i další nepříznivé nejen sociální situace spojené například: s bydlením, zaměstnáním, chudobou a exekucemi, záškoláctvím, špatným prospěchem a nevhodným trávením volného času, úrazy a otravami, týráním dětí a domácím násilím, nebezpečným sexem, krádežemi a jinou trestnou činností, dopravními nehodami pod vlivem návykové látky, ale i sebevraždami aj.

Je to problematika velmi komplexní a spojená s negativními sociálními, zdravotními, trestněprávními, bezpečnostními i ekonomickými dopady, které nepříznivě ovlivňují zdravý vývoj jedinců i společnosti nejen v obcích, potažmo v našem kraji.

Výhody mezirezortní spolupráce

Rozvoj spolupráce a komunikace na mezirezortní a multidisciplinární úrovni vede k celé řadě benefitů:

- Efektivní **využívání** stávajících **zdrojů** (personálních, finančních, know-how a odbornost, materiálních a jiných) napříč celým systémem.
- **Omezení dublování** činností a **časová úspora**.
- **Pružné reagování** na potřeby klienta a změny ve společnosti.
- **Kreativita** v naplňování potřeb klienta například různorodými aktéry a netypickými způsoby (překračování běžných/zavedených schémat).
- Snazší identifikace a definice **bílých míst a potřeb sítě**.
- Zvýšený potenciál pro nalezení **nových zdrojů a příležitostí** po zprehlednění situace v síti aktérů i pro práci s přirozenou sítí rodiny a jejím okolím.
- Podpora rychlejšího **přenosu informací** v lokalitách, inspirace z **příkladů dobré praxe**.

Příklady dobré praxe, aneb co se osvědčilo?

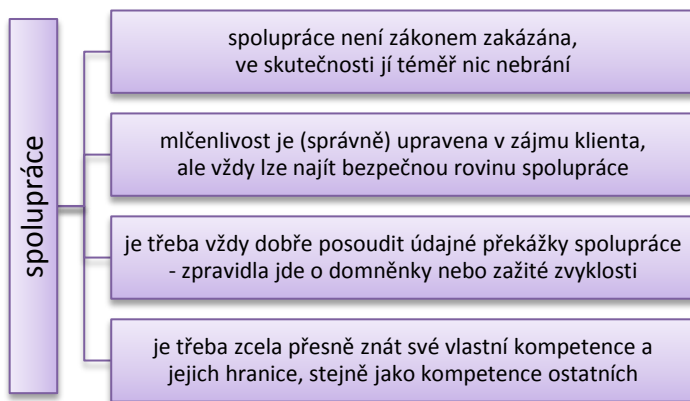
- **Mezioborová multidisciplinární spolupráce aktérů:** např. OSPOD, školy, sociální služby, policie, Probační a mediační služba, volnočasová zařízení (DDM, rodinná centra atd.), lékaři, rodiče a dítě.
- **Setkání mini-týmů, kulaté stoly a tematické semináře mezioborové spolupráce** za účelem nastavování spolupráce a vyjasňování kompetencí, se zaměřením zejména na matku uživatelku, mladistvého, dítě aj.
- **Případové a rodinné konference,** a další typy setkání zaměřených na řešení situace dítěte.
- **Mezioborové komise, pracovní skupiny** – týmy pro mládež, komise prevence kriminality, komise SPOD aj.
- **Společné akce aktérů na podporu prevence rizikových jevů,** programy, přednášky s diskuzemi, dny prevence zaměřené pro školáky i veřejnost.
- Komunikace a diskuze, sdílení příkladů dobré praxe, předávání informací o službách a navazování kontaktů s aktéry v síti.

Tipy pro mezirezortní spolupráci

„Když se podíváte do historie, inovace nepřichází jen z toho, že lidem dáte podněty. Přichází z vytvoření prostředí, kde se jejich myšlenky mohou spojit.“ - Steven Johnson

Každé jednání, spolupráce a komunikace by měla začít už přípravou a vyjasněním si společného tématu – účelu jednání (co se bude řešit a jak dlouho); pozvaných (kdo a proč se účastní, v jaké roli a dbá se na dostatečné představení všech), podmínek (příprava prostředí, pomůcek, občerstvení i sebe samotných), a možných omezení a bariér, např. mlčenlivosti.

Během jednání je dobré se zaměřit vždy jen na jeden problém naráz, využívat komunikačních dovedností: otázek, rekapitulace, reflektování emocí, komentování procesu, vracení se k tématu; shrnutí, čeho bylo dosaženo, určení dalších kroků a úkolů, poděkování, reflexe a zpětná vazba.

Kdo je kdo v oblasti drogové problematiky

Tento systém je plně „živým“ organismem, který se neustále vyvíjí a ve kterém pro zjednodušení chybí například služby zaměřené na seniory, pro zdravotně postižené aj., přestože v některých případech mohou hrát velmi významnou roli.

Typickým příkladem „klienta“ jsou v tomto průvodci děti a mladiství, kteří se s drogami setkávají ve svém okolí či s nimi experimentují, těhotné ženy-uživatelky, rodiče dětí, kteří s drogami mají problém a mají dítě v péči nebo jim z těchto důvodů např. bylo odebráno nebo jsou z podobných důvodů ve výkonu trestu. Nedržíme se striktních definic, neboť každý resort si klienty definuje dle svých kritérií (např. § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí), ale jde nám o nad-resortní a multi-problémový přístup.

Celá řada aktérů, jejichž úloha v rámci systému a drogové problematiky je v následujících textech popisována, poskytuje své služby pro obyvatele i několika obcí s rozšířenou působností (ORP), má své pobočky či terénně dojíždí po kraji. Proto je v případě potřeby konkrétní služby vhodné projít web stránky, eventuálně je mailem či telefonicky kontaktovat, neboť pokrytí daného území službami se mění v závislosti na mnoha faktorech. Konkrétní názvy organizací jsou uvedeny v případě, že je v Karlovarském kraji daná služba pouze jedna.

Okresní územní rozdělení: okres Cheb = ORP Aš, ORP Cheb a ORP Mariánské lázně; okres Sokolov = ORP Sokolov a ORP Kraslice; okres Karlovy Vary = ORP Karlovy Vary a ORP Ostrov.

Samospráva

Krajský úřad Karlovarského kraje v přenesené působnosti plní zejména funkci koordinační, metodickou, kontrolní a odvolací. Jeho členění na odbory a oddělení částečně odráží působnost ministerstev (odbory sociálních věcí; zdravotnictví; školství, mládeže a tělovýchovy; bezpečnosti a krizového řízení).

V Karlovarském kraji je sedm **obcí s rozšířenou působností** (tzv. **ORP**, obce III. stupně): Aš, Cheb, Mariánské Lázně, Sokolov, Kraslice, Karlovy Vary a Ostrov, které jsou kromě své vlastní činnosti i spojovacím článkem mezi nejmenšími obcemi (I. a II. stupně) a krajským úřadem.

Kraj a tyto obce mají vlastní protidrogové strategie, které vycházejí z Národní strategie, a navíc obsahují i konkrétní různorodá opatření vhodná pro dané území. Podílí se na nich také **protidrogoví koordinátoři**, kteří organizují a tvoří protidrogové aktivity na území obce/kraje.

V obcích III. stupně je v oblasti ohrožených rodin a dětí sociálními pracovníky vykonávána **agenda sociálně-právní ochrany dětí**, což je cílená činnost státu, kterou je chráněn nejlepší zájem a blaho dítěte, ochrana rodičovství a rodiny, práva na rodičovskou výchovu a péči s ohledem na širší sociální prostředí.

Tento systém (**tzv. OSPOD, dříve i jako „sociálka“, OPD: oddělení péče o děti**) zahrnuje i působení směřující k obnovení narušených funkcí rodin, opatrovnickví, poručenství, poskytování zvláštní ochrany dětem, které nejsou v péči svých rodičů (tzv. systém náhradní rodinné péče), provádí i výchovně poradenskou činnost apod.

Cílem práce OSPOD s rodičem užívajícím návykové látky je zejména sociálně-právní ochrana dítěte, a řešení drogové závislosti rodiče, kdy OSPOD je koordinátorem služeb, které se u rodiče užívajícího návykové látky potkávají a upřednostňuje ty, které umožňují nepřerušit soužití rodiče užívajícího návykové látky a dítěte. *Poznámka:* není jasně specifikovaná míra a rozsah užívání návykových látek ohrožující péči o dítě a vliv drog na výkon rodičovské odpovědnosti.

V těchto III. obcích naleznete i **kurátory pro děti a mladistvé**, kteří se zabývají nezletilými: s výchovnými problémy, páchající (jinak) trestnou činností a přestupky, nerespektující rodiče a jiné osoby odpovědné za výchovu, dopouštějící se útěků, záškoláctví, prostituce, užívající alkohol a jiné drogy apod. Jejich práce spočívá v pomoci těmto dětem a jejich rodičům při překonávání nepříznivých podmínek a vlivů, jimž jsou vystaveny a pomáhají při řešení problémů.

U dětí a mladistvých užívajících drogy kurátor společně s nimi a jejich rodiči probere jejich situaci a pomůže jim např. vytipovat vhodné služby, kdy záleží zejména na míře závažnosti rozvíjející se či vzniklé závislosti, a je zde důležitá spolupráce i se sociálními a zdravotními službami.

Kurátoři pro dospělé poskytují poradenství a sociální pomoc při překonávání obtížných životních situací (doklady, bydlení, pracovní uplatnění, finanční zabezpečení, dávky, kontakt na další služby) lidem ohroženým sociálním vyloučením, např. propuštěným z výkonu trestu odnětí svobody a během něj, propuštěným ze školského zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy, nebo ze zdravotnického zařízení po ukončení léčby závislostí, osobám, jejichž práva jsou ohrožena trestnou činností jiné osoby, osobám bez přístřeší...

Oddělení prevence kriminality jsou organizačně k nalezení jakožto součást městských úřadů, či spadající přímo pod městskou policii. **Obecní/městská policie** je orgánem obce, která zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce a plní další úkoly stanovené zákonem. Je jedním z aktérů, který je kontaktován v případech nálezů injekčního materiálu.

V některých obcích lze i pod touto organizační složkou nalézt **asistenty prevence kriminality**, kteří se výrazně podílí na snižování počtu přestupků a trestných činů, řešení sporů, prevenci a zvyšování pocitu bezpečí obyvatel nejen v sociálně vyloučených lokalitách a jejich okolí.

Resort práce a sociálních věcí

Hlavní činností **Úřadů práce (ÚP)** je poskytování informací z oblasti pracovního trhu (ČR i EU), evidence uchazečů o zaměstnání a volných pracovních míst, aktivní politika zaměstnanosti (např. rekvalifikace), ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a sociální dávky: státní sociální podpora (přídavky na dítě, rodičovský příspěvek, příspěvek na bydlení...), dávky pro osoby se zdravotním postižením, příspěvek na péči, pomoc v hmotné nouzi (např. mimořádná okamžitá pomoc) a dávky péčovské péče.

Další institucí je **Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ)**, která má na starosti výplatu důchodů (starobní, invalidní, vdovecký/vdovský, sirotčí) a nemocenských dávek.

Klíčovými aktéry v protidrogové problematice jsou nestátní neziskové organizace a v oblasti **harm reduction** (= snižování škodlivých následků a minimalizace rizik souvisejících s užíváním návykových látek) jsou to nízkoprahová kontaktní centra a terénní programy zaměřené na drogově závislé.

Pojmem „**nízkoprahovost**“ označuje snazší vstupní podmínky pro poskytování služeb klientům: dostupnost a otevřenost (= stačí přijít v otevírací době, nebo se telefonicky či mailem domluvit a není třeba žádných doporučení, posudků, nebo potvrzení), bezplatnost, diskrétnost (anonymita a mlčenlivost), a s klienty je pracováno na základě jejich zájmu o dané služby (klienti nemají žádnou povinnost docházet do zařízení a je to jejich dobrovolné rozhodnutí).

Kontaktní centra, tzv. **k-centra/„Káčka“** poskytují klientům: sociální a adiktologické poradenství, základní sociální poradenství a zprostředkování informací srozumitelnou formou (podpora při hledání bydlení a zaměstnání, v případě trestního stíhání nebo řešení dluhové situace, pomoc při vyřizování osobních dokladů i vyřazení z evidence úřadu práce, zvládání krizových situací klienta a další).

Dále poskytují podmínky pro hygienu (sprchování, umytí, holení, praní a sušení prádla...); základní zdravotní ošetření a poradenství (např. záněty žil, testování na infekční nemoci hepatitidy typu C a B, HIV, syfilis, těhotenské testy aj.; výměnu injekčních stříkaček – použitý injekční materiál za čistý; doprovod při jednáních, pomoc při zprostředkování návazných služeb (léčebny, detoxifikace...) a před-léčebné a po-léčebné poradenství - práce s relapsem/udržení v abstinenci.

Terénní programy (zkr. TP, teréňáci) poskytují sociální služby lidem, kteří se nacházejí v nepříznivé sociální situaci v jejich přirozeném prostředí. Nabízí základní poradenství a zprostředkování informací srozumitelnou formou; doprovod a pomoc při jednáních, např. s úřady (při vyřizování dokladů, sociálních dávek apod.) a při zprostředkování kontaktu s dalšími službami (sociálními a zdravotními); podpora při zajištění materiální pomoci (např. potravin, ošacení, jiného vybavení); základní zdravotní ošetření a poradenství (náplast, desinfekce, testování na infekční nemoci, těhotenské testy, kondomy a jiné).

Mezi stěžejní činnosti terénních programů zaměřených na cílovou skupinu uživatelů drog patří monitoring a vyhledávání potenciálních klientů v dané lokalitě, dále probíhá výměna injekčního materiálu (použitý injekční materiál za čistý), sběr použitého injekčního materiálu (ochrana veřejného zdraví) a to v lokalitách dle domluvy.

Pro děti a mládež ohrožené sociálně patologickými jevy nebo sociálním vyloučením, kteří mají vyhraněný životní styl neakceptovaný většinou společnosti, či tráví rizikově a neorganizovaně svůj volný čas jsou určeny **nízkoprahová zařízení pro děti a mládež**, tzv. **NZDM**.

Cílem služby je doprovázet mladé lidi v obtížných životních situacích, snížit sociální a zdravotní rizika, umožnit jim lépe se orientovat v jejich prostředí a situaci, aby v případě zájmu mohli zlepšovat svou kvalitu života. Pomocí výchovných, vzdělávacích a aktivizačních činností a sociálního poradenství tato služba funguje jako prevence rizikového chování.

V oblasti práce s rodinou a rodičovskými kompetencemi hrají nezastupitelnou roli **sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi**, tzv. **SAS**, které jsou v terénní i ambulantní formě poskytovány u rodin s dítětem, kde existuje riziko ohrožení jeho vývoje nebo je jeho zdárný vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě obtížné sociální situace, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci vyřešit.

Služby zahrnují např. základní stabilizaci a možnost se poradit, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, pomoc při jednáních (např. na úřadech, se školou, s lékaři), s vyřizováním dokladů či sociálních dávek, sociálně-terapeutické činnosti, pomoc při prosazování práv i zprostředkování asistovaného kontaktu dítěte s rodičem či jinou blízkou osobou.

V každém okrese kraje sídlí **poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy**, která poskytuje podporu osobám v nepříznivé sociální situaci (např. lidé procházející krizí spojenou s osobními, partnerskými nebo rodinnými problémy, domácím násilím, pracovní či bytovou problematikou).

Obě organizace, které tyto služby poskytují (Sociální služby v Kynšperku nad Ohří, p.o. a Res vitae, z.s.) mají registrovanou i **telefonickou krizovou pomoc**. Pobytovou formu **krizové pomoci** umožňuje Diecézní charita Plzeň v Chebu.

Odborné sociální poradenství poskytuje i celá řada dalších organizací a služeb zabývajících se lidmi v krizi. Významnou roli hraje poradenství v oblasti ohrožení závislostí nebo závislosti na návykových látkách (často v rámci „drogových služeb“) a bezplatné **dluhové poradenství**, které lze najít i v rámci tzv. občanských poraden. Další služby dostupné nejen v našem kraji, ale i v celé republice lze najít v registru poskytovatelů sociálních služeb (zabývajících se např. paliativní péčí, zdravotním postižením aj.)

Intervenční centrum pro oběti domácího násilí nabízí pomoc ve všech okresech kraje a je poskytována i (viz) telefonickou/online formou.

S osobami ve výkonu trestu odnětí svobody pracuje na Sokolovsku organizace KOTEC o.p.s. a organizace RUBIKON Centrum, z. ú., která ve spolupráci s dalšími aktéry pomáhá i **propuštěným** v získání a udržení práce, v řešení dluhů a v odpovědnosti vůči sobě, rodině a okolí. V Karlovarském kraji má 4 pracoviště – Sokolov, Karlovy Vary, Cheb a Chodov.

Krizi v oblasti bydlení řeší v různých stádiích hned několik sociálních služeb. **Noclehárna**, řešící potřebu lidí bez přístřeší či na ulici někde přenocovat a využít hygienického servisu, je doplňována **nízkoprahovým denním centrem (zkr. NDC)**, které nabízí prostor pro hygienu, pomoc při zajištění stravy a sociální poradenství pro řešení nepříznivé sociální situace.

Dlouhodobější řešení ubytování, ovšem s nutností klienta svou situaci aktivně (s pomocí pracovníků) řešit, nabízí **azylové domy**, a to jak pro rodiny/matky s dětmi, tak pro jednotlivce.

Specifickou službou jsou **domy na půli cesty**, které slouží k pobytu na přechodnou dobu osobám mladším 26 let v nepříznivé životní situaci (nejčastěji jsou to mladí lidé ukončující pobyt v dětských domovech, nebo propuštění z výkonu trestu odnětí svobody či ochranné léčby).

Osobám s duševním onemocněním se v kraji věnuje organizace FOKUS Mladá Boleslav, která poskytuje komplexní psychiatrickou rehabilitaci s cílem zvýšení kvality života klientů, zvýšení jejich nezávislosti a snížení potřeby psychiatrické hospitalizace, tzv. **podpora samostatného bydlení a sociální rehabilitace**.

V Karlových Varech se nachází krizové **zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc** (tzv. **ZDVOP**), které je určeno pro děti, které se ocitly bez jakékoliv péče, kterou vzhledem ke svému věku potřebují, a jsou v bezprostředním ohrožení života, zdraví nebo příznivého vývoje (zejména děti týrané a zanedbávané, při úmrtí či akutní hospitalizaci rodičů...).

Nejen k těmto situacím se vztahuje i dříve zmíněná **náhradní rodinná péče**, která má blízkou spojitost i s matkami-uživatelkami drog a službami, které pomáhají pěstounům, tzv. doprovázející organizace. Ty poskytují pěstounům poradenství, zajišťují jejich vzdělávání, podporují kontakt dítěte s jeho původní/biologickou rodinou a zprostředkovávají rodině i další pomoc a služby.

Pro rodiny s dětmi s ohroženým vývojem od narození nejvýše do 7 let (např. s těžkou nezralostí, komplikovaný porod, s nízkou porodní vahou, děti, u kterých si rodiče nejsou jisti správným vývojem apod.), s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením a rodinám dětí s autismem, nebo podezřením a poruchu vývoje autistického spektra jsou k dispozici služby **rané péče**.

Resort školství, mládeže a tělovýchovy

Největší část života tráví děti a mladiství v zařízeních resortu školství, mládeže a tělovýchovy.

Od **škol** mateřských a základních, přes střední (a odborné školy/učiliště a lycea), po vyšší odborné a vysoké školy, jejichž

primárním cílem je vzdělávat, a tím mimo jiné získávat kvalifikaci, což je způsobilost vykonávat určitou pracovní činnost, pozici nebo povolání.

Učitelé (**pedagogové**) při své práci využívají metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních „Co dělat když – intervence pedagoga“ příloha č. 1 Návykové látky – drogy. Dokument podrobně popisuje, jakým způsobem postupovat v případě zjištění návykových látek ve škole.

(V odkazech uvedeny i další metodiky: alkohol, netolismus aj.)

Kromě pedagogů a nepedagogických pracovníků na školách působí i tzv. **výchovní poradci**, což jsou učitelé, kteří se kromě své pedagogické činnosti věnují i žákům a studentům (potažmo rodičům a učitelům) v oblasti kariérového poradenství, při péči a integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (se zdravotním postižením, zdravotním/sociálním znevýhodněním, a nadaní žáci), při řešení problémů s neprospěchem, docházkou atd.

Úkolem **školního metodika prevence** je mapování situace ve škole v oblasti prevence sociálně nežádoucích jevů. Koordinuje a podílí se na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci např. záškoláctví, užívání návykových látek, násilí, sexuálního zneužívání, sebepoškozování a jiných jevů, kdy zároveň nabízí i pomoc při řešení problémů a odkazuje zúčastněné strany na pomoc odborníků. Tuto činnost vykonává ke své pedagogické činnosti.

Účinné **programy primární prevence** nejen v oblasti drogové problematiky *„jsou interaktivní (žáci jsou při nich aktivní, nejedná se tedy o hromadné přednášky), při kvalitních programech se nacvičují podstatné dovednosti, např. jak odmítat alkohol a drogy, jak trávit volný čas, jak se uvolnit, jak se zdravě vyrovnat s úzkostí, strachem či smutkem apod.*

Za naprosté minimum se považuje 15 hodin v průběhu dvou let, kvalitní zahraniční programy jsou však ještě intenzivnější (např. 24 nebo 32 hodin během 3 let).“ (4)

Školní psycholog či školní speciální pedagog, pokud jimi škola disponuje, zjišťují příčinu výchovných či výukových obtíží u žáků, poskytují jim poradenskou i terapeutickou péči a (mimo krizové intervence) je při řešení problému kladen důraz na spolupráci s rodiči.

Důležitou složkou v každém okrese našeho kraje jsou i **pedagogicko-psychologické poradny (zkr. PPP)** poskytující poradenské, diagnostické, reedukační a psychologické služby v oblasti výchovy a vzdělávání a v otázkách osobnostního, sociálního a profesního vývoje dětem od 3 let, žákům a studentům všech typů škol, jejich rodičům a pedagogům (např. výukové a prospěchové potíže; výchovné potíže; poruchy učení; rodinné nebo osobní problémy; logopedické obtíže; různé formy postižení; profesní poradenství a zprostředkování kontaktu na další odborníky).

V rámci každé pedagogicko-psychologické poradny pracuje metodik prevence, který koordinuje práci školních metodiků prevence, odpovědných za snižování rizikového chování ve školách.

Speciálně-pedagogická centra, tzv. **SPC** mají přímou návaznost v oblasti speciálního školství a poradenské služby zejména při výchově a vzdělávání. Jsou však cíleny na potřeby dětí a mladistvých s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, vadami řeči, souběžným postižením více vadami nebo autismem.

Odbornou pomoc v procesu pedagogické a sociální integrace poskytují ve spolupráci s rodinou, školami a dalšími odborníky, a to v obcích s rozšířenou působností Aš, Cheb, Mariánské Lázně, Sokolov, Karlovy Vary a Ostrov.

Ve **středisku výchovné péče**, tzv. **SVP** je cílem preventivně-výchovným působením předcházet vzniku a rozvoji negativních projevů chování dětí; narušení jejich zdravého vývoje; zmírňování, nebo odstraňování příčiny; důsledky již rozvinutých poruch chování a jevů v sociálním vývoji a přispívat ke zdravému osobnímu rozvoji dětí (= školní neúspěšnost a záškoláctví, toulání a útěky z domova, problémy v rodinných vztazích, nerespektování autorit, konflikty s vrstevníky a další).

Do školského resortu spadají i školní jídelny, domovy mládeže a internáty, školy v přírodě, družiny a kluby, a další zařízení pro zájmové a další vzdělávání. V neposlední řadě je třeba zmínit **ústavní a ochrannou výchovu**, což jsou opatření navržená orgánem sociálně-právní ochrany dětí a schválena soudem.

Do této kategorie patří školská zařízení v Karlovarském kraji: **dětský domov** (Dětský domov Cheb a Horní Slavkov; Dětský domov Mariánské Lázně a Aš; Dětský domov Plesná, Karlovy Vary a Ostrov); **výchovný ústav a dětský domov se školou** (Žlutice) a **diagnostický ústav** (Plzeň – odloučené pracoviště SVP v Karlových Varech).

Resort zdravotnictví

Resort zdravotnictví zasahuje jedinci do života od doby před narozením a zůstává s ním po celý život v rámci prevence, ošetřování a zvládání chorob, ale i ochrany duševního a fyzického zdraví. Každý občan má ze zákona povinnost být zdravotně pojištěn u jedné ze sedmi **zdravotních pojišťoven** v ČR.

Přestože se v kraji potýkáme s nedostatkem (nejen) zdravotnického personálu, máme k dispozici **nemocnici krajskou** (Cheb a Karlovy Vary) a soukromé (Sokolov a Ostrov), řadu ordinací **lékařů primární péče** a **ambulantních specialistů** (např. z oborů gynekologie, zubního lékařství, psychiatrie, dermatologie apod.) **poliklinik** (= ambulantní zařízení spojené z několika ordinací), řadu lékáren a lázeňských zařízení, **Zdravotnickou záchrannou službu Karlovarského kraje** s 13 výjezdovými základnami rozmístěnými po kraji a s **Protialkoholní záchrannou stanicí** v Sokolově.

Významné služby poskytované osobám se závislostmi zastávají i zdravotnická pracoviště **psychiatrů** (= lékaři duševních poruch a onemocnění, mohou předepisovat psychofarmaka), kteří se však věnují především standardní psychiatrické péči. Specializovanou péči v tzv. AT oblasti (= alkohol a jiné toxikomanie) poskytují jen někteří z nich, a to ještě převážně pro osoby se závislostí na alkoholu. Více Radimecký: (2 str. 58)

V Karlovarském kraji **není** samostatná detoxifikační jednotka, adiktologická poradna, substituční léčba, žádný typ pobytové léčby a chybí i služby následné péče, kdy vše je využíváno z jiných krajů – více v samostatné kapitole této brožury.

Jediné lůžkové psychiatrické zařízení v Karlovarském kraji, které však disponuje pouze akutními lůžky, je v nemocnici v Ostrově, konkrétně **Psychiatrické a psychoterapeutické oddělení**, které ale není uzpůsobeno pro mladistvé do 18 let a pro závislé klienty. Nejbližší psychiatrická zařízení, která tyto klienty přijímají, jsou taktéž v Plzeňském kraji: Fakultní nemocnice Plzeň a Psychiatrická nemocnice v Dobřanech.

V oblasti pro ohrožené rodiny s dětmi je významným aktérem i **Krajský dětský domov pro děti do 3 let** v Karlových Varech, který se snaží umožnit všem svým klientům v co nejkratší době návrat do rodinného prostředí (ať už k biologické rodině, nebo co nejrychleji najít rodinu novou).

Toto zařízení poskytuje i služby edukačních pobytů spočívající v posílení rodičovských kompetencí, upevňování přijetí samostatné odpovědnosti za výchovu dítěte, sociální a psychologické poradenství, upevňování pravidelného denního režimu dítěte, organizování volného času s ohledem na potřeby dítěte a aktivní pomoc při plánování dalšího života.

Výraznou roli hrají kromě psychiatrů i **psychologové** pro děti a dospělé (= odborně poradí např. s problémy ve vztazích, s životními krizemi, výchovou dětí, duševními poruchami, problémy s jídlem/spánkem/minulostí).

Existují dva systémy placení jejich služeb: 1) přímou platbou, kdy si službu hradí klient sám; 2) péče hrazená zdravotní pojišťovnou (pokud s ní má psycholog uzavřenou smlouvu), kdy je třeba mít doporučení od praktického lékaře či jiného specialisty, a diagnóza bude uvedena do zdravotní dokumentace klienta.

Z hlediska těhotných (nejen) uživatelék drog je dobré zmínit, že jednou z velkého množství možností pro jejich novorozené děti nabízí čtyři **babyboxy** (= schránky na anonymní odložení zpravidla novorozených nechtěných dětí), a jsou situovány u budov nemocnic v Chebu, Mariánských Lázních, Sokolově a v Karlových Varech.

Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem má svá pracoviště v Karlových Varech a v Sokolově, a nabízí kromě očkování do zahraničí, ostatního očkování na žádost klientů a poradenství v této oblasti, i v určitých dnech poradnu prevence HIV/AIDS a sexuálně přenosných nemocí, a to včetně testování.

Na zabezpečení protidrogové politiky se podílí i **krajská hygienická stanice**, která má svá pracoviště v Chebu a Karlových Varech. Provádí administrativní sběr dat o incidenci (=počet nových případů onemocnění) a prevalenci (=ukazatel nemocnosti) v oblasti drogové epidemiologie, a kontrolu hygienicko-epidemiologického režimu v zařízeních poskytující služby drogově závislým klientům.

Resort vnitra

V resortu Ministerstva vnitra ČR hraje největší úlohu **Policie České republiky (zkr. PČR)**. PČR je ozbrojený bezpečnostní sbor, jejímž úkolem je především chránit bezpečnost osob a majetku, veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti a tuto odhalovat a objasňovat.

Prvořadým úkolem Policie ČR v oblasti boje s drogovou kriminalitou je zejména odhalování a objasňování drogové trestné činnosti páchané jak v oblasti organizovaného drogového zločinu a přeshraniční drogové kriminality, tak v oblasti pouliční drogové kriminality.

Trestné činy drogového charakteru spáchané na území Karlovarského kraje zpracovává 1. a 2. oddělení obecné kriminality jednotlivých územních odborů (= ÚO Karlovy Vary, ÚO Sokolov a ÚO Cheb). Zvláště závažné trestné činy, za něž hrozí pachatelům trest odnětí svobody s dolní hranicí nejméně 5 let, zpracovává odbor obecné kriminality služby kriminální policie a vyšetřování Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje.

Na každém obvodním oddělení (= OOP, která tvoří územní odbory, viz tabulka na další straně) působí policista - preventista, který se v rámci své náplně práce věnuje preventivní činnosti.

Již se žáky prvního stupně probírá různá témata, včetně problematiky závislostí ať už drogové či jiné jako je např. hazard v rámci projektu Ajaxův zápisník (projekt Ajaxův zápisník se této problematice věnuje již řadu let a je určen pro děti ve 3. a 4. třídách ZŠ).

ÚO Karlovy Vary	ÚO Sokolov	ÚO Cheb
OOP Bečov nad Teplou	OOP Habartov	OOP Cheb - město
OOP Bochov	OOP Horní Slavkov	OOP Cheb - venkov
OOP Jáchymov	OOP Chodov	OOP Mariánské Lázně
OOP K. Vary - město	OOP Kraslice	OOP Plesná
OOP K. Vary - Rybáře	OOP Kynšperk n. Ohří	OOP Františkovy Lázně
OOP Nejdek	OOP Loket	OOP Aš
OOP Nová Role	OOP Rotava	
OOP Ostrov	OOP Sokolov - město	
OOP Pernink	OOP Sokolov - venkov	
OOP Teplá		
OOP Toužim		
OOP Žlutice		

Projekt z roku 2010 „Řekni drogám ne“ v našem kraji stále žije. Je využívána metodika tohoto projektu i doprovodný materiál pro přednášky na I. i II. stupni ZŠ, v družinách nebo pro domovy mládeže. Cílem je sdělovat dětem fakta o drogách a tím jim umožnit učinit informované rozhodnutí ohledně drog nebo s drogami vůbec nezačínat.

V rámci preventivních přednášek je využíváno DVD „Je droga dobrodružství?“ Přednášky jsou zaměřeny na drogovou problematiku, ale také na další nelátkové závislosti. Lze říci, že cílem projektu je vštěpovat dětem a mládeži zásadu: Je moderní být střízlivý, nebýt závislý.

V roce 2018 se policisté zapojili do preventivního projektu Revolution train – Protidrogový vlak. Projekt velmi interaktivní formou ukazuje mládeži, co vše se může stát a kolik lidí může ovlivnit špatné rozhodnutí. Policisté v brzké době projdou školením, aby tak mohli pokračovat v navazujícím programu a dále se žáky pracovat a prohlubovat jejich povědomí o drogové problematice.

Krajské ředitelství Policie ČR pořádá pro cílové skupiny (děti, mládež, dospělí a senioři) různé semináře, besedy a akce na tato témata a zároveň se policisté sami účastní vzdělávacích akcí a zvyšují si tak tím svoji kvalifikaci. Nové poznatky a informace následně zpracovávají do své pracovní i preventivní činnosti.

Při výkonu své práce se policisté zaměřují i na problematiku pěstíren/varen drog a spolupracují přitom se státními zastupitelstvími, soudy a také se státními orgány z oblasti obchodní a živnostenské, bezpečnosti práce, požární ochrany a celní správy.

Policie v Karlovarském kraji má boj s drogovou problematikou jako jednu z priorit, kterou se intenzivně zabývá. Pro náš kraj je též významná spolupráce s kolegy – policisty ze sousedících krajů a ze Spolkové republiky Německo. Společný boj s odhalováním trestné činnosti v oblasti omamných a psychotropních látek a jedů se zaměřuje z důvodu příhraniční oblasti zejména na asijské tržnice.

Každý územní odbor v kraji má k dispozici speciální výslechovou místnost pro dětské oběti a svědky trestných činů. PČR také provozuje Národní koordinační mechanismus pátrání po pohřešovaných dětech.

Organizační složkou Ministerstva vnitra ČR je **Správa uprchlických zařízení**, jejíž součástí je **Centrum na podporu integrace cizinců** pro Karlovarský kraj (tzv. **CPIC**), které poskytuje odborné sociální poradenství, např. ohledně náležitostí pobytu v ČR, sociálních dávek, bydlení, zaměstnávání, vzdělávání a školství.

Centrum také zajišťuje kurzy českého jazyka a sociokulturní kurzy, dále poskytuje tlumočení (např. ruština, ukrajinština, mongolština, vietnamština, angličtina) a právní poradenství. Dále připravuje řadu dalších vzdělávacích akcí i pro širokou veřejnost.

Klienty jsou státní příslušníci třetích zemí (tj. mimo země Evropské unie), kteří mají oprávnění pobývat na území ČR. Všechny služby jsou klientům poskytovány zdarma.

Resort spravedlnosti

Ministerstvo spravedlnosti má ve své gesci soudy, státní zastupitelství, vězeňství a probaci a mediaci. V Karlovarském kraji jsou od každého aktéra tři pobočky pokrývající okresy Cheb, Sokolov a Karlovy Vary.

Krajský soud a krajské státní zastupitelství jsou však lokalizovány v Plzni, kdy jejich působnosti odpovídají celému území Plzeňského a Karlovarského kraje dohromady.

Soudy rozhodují nezávisle a jsou vázány pouze zákonem. **Okresní soudy** rozhodují v trestních věcech o vině a trestu za trestné činy, a civilních věcech zajišťují ochranu subjektivních práv. Civilní řízení se dělí na sporné a nesporné, kdy se ve sporném řízení zjišťuje a potvrzuje existence či neexistence práv a povinností, rozhodnutí sporu či nalezení smírného řešení (např. rozvod manželství, vypořádání majetku, o zaplacení částky apod.) a v rámci nesporného řízení se na základě rozhodnutí soudu zakládají, mění či ruší práva a povinnosti (např. o svěřením dítěte do péče jednoho z rodičů, rozhodnutí o výchově a výživě apod.).

Krajský soud (případně vrchní soud) rozhoduje především o opravných prostředcích, které směřují proti rozhodnutím okresních soudů, a v některých případech (např. nejzávažnější trestné činy, insolvenční řízení, duševní vlastnictví apod.) rozhoduje jako soud prvního stupně.

Soudnictví ve věcech mládeže při řešení kriminality uplatňuje restorativní principy, kdy hlavní účel nespočívá v potrestání pachatele, ale v nalezení způsobů jeho začlenění do společnosti, v obnově narušených vztahů, nápravě škod způsobených trestným činem a předejití jeho opakování.

U ohrožených rodin a dětí je důležitá i problematika exekucí. Smyslem je nejčastěji vymožení peněžitého dluhu (ale i nefinančního, např. donucení ke splnění povinnosti). Exekuci mohou provádět soudy (soudní vykonavatelé), soudní exekutoři, obecní, krajský nebo finanční úřad.

Státní zastupitelství je jedním ze tří orgánů činných v trestním řízení (policejní orgán, soud a státní zastupitelství) a jeho hlavním úkolem je zastupování státu při ochraně veřejného zájmu. Státní zástupce podává k soudu obžalobu a v celém řízení má postavení procesní strany. Vystupuje též v rámci přípravného řízení, kdy vykonává dozor nad činností policejního orgánu a jsou mu zákonem svěřeny i další pravomoci (např. může navrhnout vzetí osoby do vazby, vydání příkazu k domovní prohlídce apod.).

Probační a mediační služba České republiky (tzv. PMS ČR) je organizační složkou státu, která působí po okresech (Cheb, Sokolov a Karlovy Vary) a vykonává sociální práci v trestní justici. Zajišťuje probaci, což je kontrola výkonu „alternativních trestů“ nespojených s odnětím svobody (např. obecně prospěšné práce, dohled při podmíněném odsouzení a propuštění, domácí vězení...) a jsou ukládány další omezení a povinnosti (náhrada škody, zákaz konzumace

alkoholu i drog); připravuje podklady pro ukládání trestů a pro podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody (tzv. parole) a nabízí i mimosoudní řešení konfliktu mezi pachatelem a obětí a urovnání následků trestného činu (tzv. mediace).

V každém středisku je i pracovník specializovaný na práci s mladistvými pachateli. Nabízí spolupráci mladistvým pachatelům, jejich rodinám a poškozeným, které spočívá zejména v mapování situace mladistvého a navržení nejadekvátnějších výchovných, popřípadě trestních opatření, nabídky vhodných probačních a jiných programů a v mediaci.

V současné době funguje na každé pobočce v kraji i projekt **Poradny pro oběti trestných činů** (pod název projektu „Proč zrovna já? II“, jehož cílem je podpora a pomoc obětem a zabránit u nich (riziku) vzniku sociálního vyloučení.

Věznice jsou zařízení, ve kterých odsouzení vykonávají trest odnětí svobody. V Karlovarském kraji jsou tři: v Horním Slavkově, v Kynšperku nad Ohří a v Ostrově, a všechny jsou zaměřené na dospělé muže.

Ženy jsou umísťovány do věznic na ně zaměřené, a i mladiství odsouzení, kteří spáchají trestný čin před plnoletostí (15-18 let), vykonávají trest odnětí svobody ve **zvláštních věznicích pro mladistvé**, nebo alespoň ve speciálním oddělení věznic.

Nedílnou součástí preventivní činnosti v rámci protidrogových opatření ve věznicích je činnost „Poraden drogové prevence,“ jejímž cílem

je motivovat odsouzené k dobrovolné abstinenci v podmínkách výkonu trestu i po propuštění a zaměřuje se na poradenství, motivační pohovory a individuální terapii, provázení, podporu i krizovou intervenci.

Do tzv. „Bezdrogových zón“ s větším důrazem na pracovní a sportovní aktivity jsou přednostně zařazováni odsouzení ve věku, který je blízký věku mladistvého (do 26 let), a kteří jsou ve výkonu trestu odnětí svobody poprvé, či si zažádají a je jim to komisí schváleno.

Více praktických informací o nástupu, pobytu a výstupu z věznice, rady pro blízké a poradenský servis lze najít na portálu **O base:** www.Obase.cz a rodinným poměrům a vztahům v době výkonu trestu odnětí svobody a poradenství se věnuje např. nezisková organizace **Za Branou, z.s.:** www.zabranou.cz.

Internet a volnočasové aktivity

Pro příznivý vývoj dítěte je velmi důležité využívání volného času smysluplným způsobem. Zde je třeba zmínit i **závislosti nelátkové**, hlavně na **virtuálních drogách** (též netolismus, závislost na internetu), kam lze zařadit nadměrné trávení času u počítače, mobilního telefonu, herních konzolí i u televize.

Přílišné trávení času na sociálních sítích; hraní her; neustálé sledování videí, mailů, upozornění, statusů a zpráv; nadměrné věnování se online vztahům, pornografii, nakupování či sázení a to: bez jasného cíle, často spojené s neschopností vymezit si začátek a konec těchto aktivit, podráždění, stres, pocity prázdnoty a nervozita v případě delší absence od zařízení, zanedbávání jiných činností (učení, zaměstnání, domácí práce, pohyb) a sociálních vazeb jsou jen některými z příznaků této stále častější závislosti.

Její rizika a dalekosáhlost důsledků jsou výrazně podceňovány, a to nejen s ohledem na sociální rozvoj a kvalitu života dětí, mladistvých a jejich rodičů, ale i bezpečnostní hrozby, které číhají v online prostředí a kyberprostoru.

To zahrnuje od rizik online komunikace (kyberšikana, sexting, kybergrooming, kyberstalking...), přes podvodné praktiky (phishing, spamy, malware, viry, keyloggery...) až po hoaxy, rizika online nákupů a kybernetickou kriminalitu.

V Karlovarském kraji působí projekt **Internetem Bezpečně** (realizátorem je you connected, z.s.), který si formou různorodých vzdělávacích aktivit klade za cíl zvýšit povědomí uživatelů o rizicích a hrozbách v internetovém prostředí, a to jak prostřednictvím webu, tak vzdělávacích akcí.

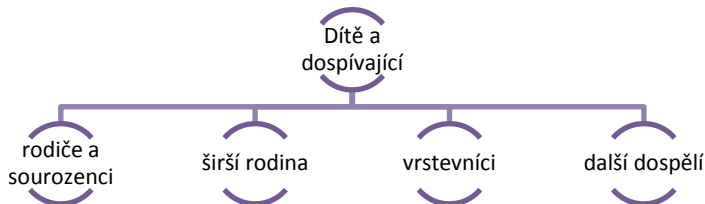
Pro inspiraci jsou zde také vyjmenovány možnosti, kde dítě, mladiství, a mnohdy i celá rodina mohou nalézt využití svého potenciálu, seberozvoj, přátelské vazby či jen prostou radost z věnování se zajímavé činnosti:

- domovy dětí a mládeže, tzv. DDM
- základní umělecké školy, tzv. ZUŠ
- kroužky a oddíly při školách, sportovní oddíly
- jazykové školy a kurzy
- církevní sbory, charity, občanská sdružení a spolky
- nejrůznější formy dobrovolnictví
- mateřská, rodinná a multigenerační centra
- sbory (např. pěvecký, dobrovolných hasičů...)
- místní komunitní centra, iniciativy, svazy, hnutí (např. ochránci přírody, Skauting...)
- program kulturních center (divadla, galerie, muzea, knihovny...)
- sportoviště, dopravní hřiště, lanová centra...

Dítě, rodina a neširší okolí

Na ohrožené dítě, jeho rodinu, ale i neširší okolí působí přímo i nepřímó mnoho vlivů, které se dají snáze či obtížněji změnit.

S mnoha **faktory se dá pracovat** (domácí prostředí, rodinná pravidla a komunikace, pozitivní vzory, výchova, kvalita trávení volného času, konstruktivní řešení problémů, rozvíjení vztahů se sousedy a v komunitách...), **věnovat jim zvýšenou pozornost** (například vyšší riziko závislosti u dětí s poruchami chování/pozornosti); nebo je nutné **s nimi cíleně pracovat** (závislost rodičů, rizikové trávení času...).

Omezené ekonomické příležitosti, dostupnost drog a kriminalita s tím spojena např. v oblasti bydliště rodiny, působení médií a sociálních sítí, prostředky obce na preventivní opatření a dostupnost pomoci jsou **faktory ovlivnitelné nepřímó** (například podnícení zájmu o řešení skrze politickou reprezentaci, média, iniciativy...).

Důležité je **nepodceňovat vliv resilience jednotlivce** (= odolnosti, nezlomnosti), což je schopnost vyrovnat se s negativními životními událostmi a „normálně“ se vyvíjet i v náročných životních podmínkách.

„Drogové služby“ z jiných krajů

Zdravotní a sociální služby jsou v adiktologické péči velmi úzce propojené. Zahrnují nejrůznější programy a činnosti, které poskytují profesionálové z řad **adiktologů, psychiatrů, psychologů, sociálních pracovníků, lékařů, zdravotních sester, pedagogů, terapeutů aj., působících samostatně nebo v zařízeních a institucích**, kteří často bývají oslovováni klienty či jejich blízkými jako první.

Vzhledem ke složitosti systému péče o závislé, a to nejen v rozdílnosti k přístupu k dětem/mladistvým a k dospělým klientům, ale i na základě individuálnosti jednotlivých případů, je velmi obtížné vypsát všechny skutečnosti o daných zařízeních. Proto je zde uvedeno 16 nejdůležitější institucí a organizací, které jsou nejbližší dostupné Karlovarskému kraji (Plzeňský, Ústecký, Jihočeský, Středočeský kraj a Praha). U konkrétních klientů však může být doporučení na služby vzdálenější, které zde uvedeny nejsou.

Většina organizací a institucí poskytuje více typů služeb (a jsou uvedeny jednou) pro osoby závislé, ale i jejich rodiny a blízké. Pro zjednodušení dále uvádíme rozdělení služeb dle typů:

1) nízkoprahové služby (kontaktní centra a terénní programy)

V Karlovarském kraji je to jediný typ specializovaných služeb, které máme k dispozici: kontaktní centra a terénní programy, které jsou poskytovány dvěma nestátními neziskovými organizacemi: Světlo Kadaň z.s., a KOTEC o.p.s.

Pracovníci těchto služeb se v rámci svých ekonomických a personálních možností snaží mapovat poptávku po jimi poskytovaných službách i v menších obcích a na základě získaných poznatků do nich dojíždět a/nebo poskytovat služby výměny injekčního materiálu a dalších služeb harm reduction.

Změny v časech a místech poskytování služeb v lokalitách jsou vyhrazeny a pro bližší informace je třeba využít webových stránek. Na domluvení spolupráce pro klienty je nejnázší využívat zejména telefonické a mailové kontakty.

Více informací: <https://www.svetlokadz.cz/>

<http://www.kotec.cz/>

2) ambulantní služby (ambulance, substituce, poradny)

Přestože z hlediska času, možností dopravy, finančních prostředků, motivovanosti klientů a vytíženosti konkrétních zařízení není využívání služeb z jiných krajů snadné, uvádíme tipy na poptávané služby, které jsou našemu kraji nejbliže:

Adiktologické ambulance pro děti a dorost se poskytují konzultace a odborné poradenství, komplexní diagnostiku, včasnou intervenci, systematickou péči a terapii klientům do 18 let s problémy s užíváním návykových látek, případně nelátkovými závislostmi (gambling, počítače) s cílem podpory klienta v abstinenci, resocializaci a motivaci ke změně chování, pomoc při obnovení nebo upevnění žádoucích sociálních vazeb, zejména při práci s celým rodinným systémem klienta.

Krajská adiktologická ambulance a poradna pro děti a dorost (Ústí nad Labem) byla zřízena zapsaným spolkem DRUG–OUT Klub vznikla v roce 2017 reakcí na poptávku ze strany klientů a za podpory Ministerstva zdravotnictví a Ústeckého kraje.

Více informací: www.deti.adiambulance.cz

Adiktologická dorostová ambulance Kladno, Ada+ funguje od roku 2016 v sociální službě ‚Zařízení sociální intervence Kladno‘ ve spolupráci s Oblastní nemocnicí Kladno.

Více informací: <https://www.zsi-kladno.cz/>

Ambulance dětské a dorostové adiktologie (Praha) vznikla jako první v roce 2014 v rámci pilotní ověření konceptu adaptovaného na klienty do 18 let. Je součástí segmentu ambulantních služeb Kliniky adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice.

Více informací:

<http://adiktologie.cz/cz/articles/detail/629/4965/Ambulance-detske-a-dorostove-adiktologie>

Ambulance pro léčbu závislostí dospělých (nadměrné užívání alkoholu, jiných psychoaktivních návykových látek nebo z důvodu patologického hráčství) je nejbližší na Psychiatrické klinice při Fakultní nemocnici Plzeň.

Více informací: <http://psych.fnplzen.cz/cs/node/560>

Klinika adiktologie v Praze poskytuje i služby pro dospělé, a to ambulanci pro alkoholové i nealkoholové závislosti, lůžkové oddělení pro muže i ženy, detoxifikační oddělení, Centrum metadonové substituce, a Centrum pro psychoterapii a rodinnou terapii.

Více informací: o jednotlivých službách:

<http://adiktologie.cz/cz/articles/detail/615/4368/Klinicky-provoz>

Specifikem je i online adiktologická poradna:

Více informací: <http://poradna.adiktologie.cz/>

Substituční léčbu opiatových závislostí, časově neomezená udržovací terapie, která odkládá konečný cíl abstinence na dobu, kdy jí bude klient (starší 18 let) objektivně a subjektivně schopen, nabízí nejbližše našemu kraji Substituční centrum Plzeň – Spolek Ulice, a zmíněná klinika adiktologie - Praha.

Více informací: <https://www.ulice-plzen.com/>

Léčba je ambulantní, kdy klient dochází denně a nahrazuje dosud užívané nelegální drogy anebo nelegálně užívané léky opioidového charakteru (heroin, braun, fentanyl, vendal retard apod.) látkou s obdobným účinkem, avšak podávanou legálně a bezpečným (= nenitrožilním) způsobem, a to v množství, která efektivně potlačují klientovy odvykací příznaky s cílem udržet jej ve stabilizovaném psychickém a fyzickém stavu a umožnit mu všestranně zlepšit kvalitu jeho života.

3) pobytové služby (detox, ústavní léčba a komunity)

Jediné pracoviště v České republice svého druhu je **Dětské a dorostové detoxikační centrum** (v rámci Nemocnice Milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze) je jediné pracoviště v České republice svého druhu a má specializované oddělení pro akutní léčbu dětí a mladistvých se zkušeností a závislostí na psychotropních látkách (kombinovaná detoxifikační terapie, psychoterapie, volnočasové aktivity) a poskytují lůžkovou i ambulantní péči.

Více informací: <http://www.nmskb.cz/pro-pacienty/oddeleni/detoxikacni-centrum>

Nejbližší **detoxifikační jednotka pro dospělé** je v Plzni, v Psychiatrické klinice Fakultní nemocnice, které předchází objednání do Ambulance pro léčbu závislostí.

Více informací: <http://psych.fnplzen.cz/cs/node/561>

Po detoxu je zde možnost i krátkodobé režimové odvykácí léčby (7 týdnů) a možnost navázat ambulantní psychoterapií.

Více informací: <http://psych.fnplzen.cz/cs/node/562>

Krátkodobá, střednědobá i dlouhodobá pobytová péče je zajištěna sítí psychiatrických léčeben či nemocnic a jejich odděleními pro léčbu závislostí. Nejbližší je Psychiatrická nemocnice v Dobřanech, která má oddělení pro léčbu závislostí a přijímá intoxikované ženy a muže, a na psychiatrické oddělení i mladé pacienty mezi 3-18 roky.

Více informací: Děti a mladiství:

<https://www.pldobrany.cz/primariat-x-odd-21.html>

Dospělí: <https://www.pldobrany.cz/primariat-ix-odd-12-13-19-26.html>

Léčbu závislostí na návykových látkách u mužů i žen pomáhá řešit i Psychiatrická nemocnice Bohnice v Praze.

Více informací:

<https://www.bohnice.cz/lecba/zavislosti-muzi/>

<https://www.bohnice.cz/lecba/zavislosti-zeny/>

Klienty z Karlovarského kraje je také využívána Psychiatrická léčebna Červený dvůr u Českého Krumlova, která poskytuje komplexní odvykací léčbu závislosti na návykových látkách.

Více informací: <https://cervenydvur.cz/>

Terapeutické komunity pro závislé na návykových látkách jsou určeny pro klienty, kteří mají zájem se znovu začlenit do běžného života, a to pomocí bezpečného a podnětného prostředí, různých druhů terapií a poradenství, sociálního učení a nácviku běžných sociálních dovedností s poskytnutým ubytováním na přechodnou dobu.

Nejblíže je Terapeutická komunita Vršíček pod organizací Středisko křesťanské pomoci Plzeň.

Více informací:

<http://www.skp-plzen.cz/article/detail/program-komunity>

Nejvýraznější organizace, které se této problematice věnují, jsou dostupné v Praze, a to: Magdaléna o.p.s. a SANANIM, z.ú., které poskytují i celou řadu dalších služeb pro drogově závislé klienty, a to včetně mladistvých (16 – 25 let) a matek s dětmi (SANANIM - terapeutická komunita Karlov).

Více informací:

Magdaléna o.p.s.: <http://www.magdalena-ops.eu/cz/>

Terapeutická komunita: <http://www.magdalena-ops.eu/cz/služby-pro-zavisle/lecba/terapeuticka-komunita>

SANANIM, z.ú.: <http://www.sananim.cz/>

Terapeutická komunita: [http://www.sananim.cz/terapeuticka-komunita-karlov-\(tkk\).html](http://www.sananim.cz/terapeuticka-komunita-karlov-(tkk).html)

4) následná péče (doléčovací centra, denní stacionáře)

Centrum protidrogové prevence a terapie, o.p.s. v Plzni poskytuje i služby následné péče klientům, kteří se rozhodli pro život bez návykových látek, minimálně 3 měsíce abstinují nebo absolvovali léčbu závislosti na návykových látkách a hledají podporu pro udržení této životní změny.

Více informací: <https://www.cppt.cz/nase-zarizeni/program-nasledne-pece>

V Praze poskytuje i služby následné péče Středisko prevence a léčby drogových závislostí Drop In o.p.s.:

Více informací: <http://www.dropin.cz>

Kontakty a informace o aktérech

Samospráva

- **Krajský úřad Karlovarského kraje:**
<http://www.kr-karlovarsky.cz>
Závodní 353/88, 360 06 Karlovy Vary

- Odbor bezpečnosti a krizového řízení
vedoucí oddělení bezpečnosti a prevence a krajská protidrogová koordinátorka:
Ing. Bc. Šárka Benešová
sarka.benesova@kr-karlovarsky.cz; 354 222 575

- Odbor sociálních věcí
vedoucí odboru: Ing. Stanislava Správková
stanislava.spravkova@kr-karlovarsky.cz; 354 222 240
vedoucí oddělení sociálně-právní ochrany dětí:
Bc. Petra Maněnová
petra.manenova@kr-karlovarsky.cz; 354 222 593

- Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
vedoucí odboru: Mgr. Monika Havlová
monika.havlova@kr-karlovarsky.cz; 354 222 443
krajská školská koordinátorka prevence:
Ing. Eva Cíhová
eva.cichova@kr-karlovarsky.cz; 354 222 446

- Odbor zdravotnictví
vedoucí odboru: Ing. Alena Šalátová
alena.salatova@kr-karlovarsky.cz; 354 222 420

- **Městský úřad Aš:** www.muas.cz
Kamenná 52, 352 01 Aš
 - **vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví:**
Bc. Rita Jetlebová
jetlebova.rita@muas.cz; 354 524 227
 - **vedoucí OSPOD:** Bc. Marta Bundilová, DiS.
bundilova.marta@muas.cz; 354 524 270
 - **manažer prevence kriminality, protidrogový koordinátor:** Miroslava Petříková, DiS.
petrikova.miroslava@muas.cz; 354 524 276

- **Městský úřad Cheb:** www.cheb.cz
nám. Krále Jiřího z Poděbrad 14, 350 20 Cheb
 - **vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví:**
Bc. Anna Doubková; doubkova@cheb.cz; 354 440 249
 - **vedoucí OSPOD:** Bc. Renata Bartáková
bartakova@cheb.cz; 354 440 248
 - **koordinátor protidrogové politiky a sociální prevence:** Bc. Marcela Kopecká, DiS.
kopecka@cheb.cz; 354 440 251

- **Městský úřad Mariánské Lázně:** www.muml.cz
Ruská 155, 353 01 Mariánské Lázně
 - **vedoucí odboru sociálních věcí:** Mgr. Roman Nováček
roman.novacek@marianskelazne.cz; 354 922 309
 - **sociální pracovník a kurátor pro dospělé:**
Ing. Bc. Monika Lišková
monika.liskova@marianskelazne.cz; 354 922 330

- **Městský úřad Sokolov:** www.sokolov.cz
Rokycanova 1929, 356 01 Sokolov
 - **vedoucí odboru sociálních věcí:** Bc. Jana Škornová
jana.skornova@mu-sokolov.cz; 354 228 142
 - **péče o osoby ohrožené sociálním vyloučením:**
Petr Gruber: Petr.Gruber@mu-sokolov.cz;
359 808 128

- **Městský úřad Kraslice:** www.kraslice.cz
Náměstí 28. října, 358 01 Kraslice
 - **vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví:**
Ivana Rážová: razova@meu.kraslice.cz; 352 370 438
 - **manažer prevence kriminality:** Bc. Josef Chlouba
chlouba@meu.kraslice.cz; 352 370 456

- **Magistrát města Karlovy Vary:** www.mmkv.cz
Moskevská 21, 361 20 Karlovy Vary
 - **vedoucí odboru sociálních věcí:** Bc. Jana Reischlová
j.reischlova@mmkv.cz; 353 152 561
 - **vedoucí OSPOD:** Ing. Bc. Pavlásek František
f.pavlasek@mmkv.cz; 353 152 586
 - **sociální pracovník - kurátor pro dospělé:**
Bc. Helena Ehm: h.ehm@mmkv.cz; 353 152 603

- **Městský úřad Ostrov:** www.ostrov.cz
Jáchymovská 1, 363 01 Ostrov
 - **vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví:**
Ing. Bc. Kateřina Šplíchalová; ksplichalova@ostrov.cz;
354 224 887
 - **kurátorka pro mládež:** Eva Homolková, DiS.
ehomolkova@ostrov.cz; 354 224 851

Městské policie

- **Městská policie Aš**
<http://www.muas.cz/mestska-police/os-1006>
- **Městská policie Cheb**
<http://www.mpcheb.cz/>
- **Městská policie Mariánské Lázně**
<https://www.muml.cz/mesto-a-jeho-sprava/bezpecnost/mestska-police/>
- **Městská policie Sokolov**
<http://bezpecne.sokolov.cz>
vedoucí oddělení prevence kriminality městské policie:
Mgr. Bc. Hana Procházková; 359 808 275, 777 025 622
hana.prochazkova@mu-sokolov.cz
- **Městská policie Karlovy Vary**
<https://mpkv.cz/cs>
manažer prevence kriminality: Mgr. Kamila Hofmanová
k.hofmanova@mmkv.cz; 353 153 937
- **Městská policie Ostrov**
<http://www.ostrov.cz/mestska-police/os-1021>
manažerka prevence kriminality: Julie Pöhlmannová
jpohlmannova@ostrov.cz

- **Městská policie Nejdek**
<http://www.nejdek.cz/mesto/mestska-police/>
- **Městská policie Chodov**
<https://www.mestochodov.cz/bezpecnost/>
manažer prevence kriminality: Ladislav Staněk
stanek@mestochodov.cz; 352 352 160
- Seznam jednotlivých obcí v kraji a jejich přehled:
<http://www.kr-karlovarsky.cz/obcan/obce3.htm>

Práce a sociální věci

- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR:
<http://www.mpsv.cz/>
- Úřady práce v Karlovarském kraji:
<http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/kvk>
- Registr poskytovatelů sociálních služeb:
<http://iregistr.mpsv.cz/>

Kontaktní centra pro drogově závislé (k-centra)

Cheb	Sokolov	Karlovy Vary
KOTEC o.p.s.	KOTEC o.p.s.	Světlo Kadaň z.s.
Kostelní náměstí 188/15, Cheb	Marie Majerové 1763, Sokolov	Sportovní 359/32, Karlovy Vary
vs.kc.cheb@ kotec.cz	vs.tp.sokolov@ kotec.cz	kctpkv.svetlozs@ seznam.cz
Roman Glaser, DiS.	Bc. Jana Kuráková	Bc. Richard Vodička
739 285 102	739 570 103	773 140 022

- KOTEC o.p.s.
<http://www.kotec.cz/>
- Světlo Kadaň z.s.
<https://www.svetlokadanzs.cz/>

Terénní programy pro drogově závislé (TP)

Chebsko	Sokolovsko	Karlovarsko
KOTEC o.p.s.	KOTEC o.p.s.	Světlo Kadaň z.s.
vs.tp.cheb@kotec.cz	vs.tp.sokolov@kotec.cz	kctpkv.svetlozs@seznam.cz
Bc. Jindřich FencI, DiS.	Bc. Jana Kuráková	Bc. Richard Vodička
739 285 102	739 570 103	773 140 022

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (NZDM)

- Armáda spásy v České republice, z.s. (K. Vary, Verušičky)
<http://www.armadaspasy.cz>
- B.E.Z.va Nejdek o.p.s. (Nejdek)
<http://bezvanejdek.cz/>
- Člověk v tísni, o.p.s. (Kraslice)
<https://www.clovekvtisni.cz/>
- Khamoro o.p.s. (Chodov)
www.khamoro-chodov.ic.cz
- KOTEC o.p.s. (Aš, Mariánské Lázně, Sokolov + terén)
<http://www.kotec.cz/>
- Správa zdravotních a sociálních služeb Cheb, p.o. (Cheb)
<http://www.szss-cheb.cz>
- Světlo Kadaň z.s. (Ostrov)
<https://www.svetlokadanzs.cz/>
- Útočiště o.p.s. (Cheb)
<http://www.utociste-cheb.cz>

Sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi

- Centrum pro dítě a rodinu Valika, z.s.
<http://www.valika.cz>
- Český západ, o.p.s.
<https://cesky-zapad.cz/>
- Člověk v tísni, o.p.s.
<https://www.clovekvtisni.cz/>
- KOTEC o.p.s.
<http://www.kotec.cz/>
- KSK centrum o.p.s.
<http://www.kskcentrum.cz>
- SOS dětské vesničky, z.s.
<http://www.sos-vesnicky.cz>
- Útočiště o.p.s.
<http://www.utociste-cheb.cz>

Poradny pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy

- Sociální služby v Kynšperku nad Ohří, p.o.
<http://www.ss-po.cz>
- Palackého 1562/8, 350 02 Cheb
rp.cheb@ss-po.cz; 354 425 510
- Karla Hynka Máchy 1276, 356 01 Sokolov
rp.sokolov@ss-po.cz; 352 699 259
- Res Vitae, z.s.
<https://resvitae.cz/>
- Blahoslavova 659/18, 360 09 Karlovy Vary
poradna.kv@gmail.com; 353 226 296

Občanské a dluhové poradny

- Člověk v tísni, o.p.s.
<https://www.clovekvtisni.cz/>
- Diecézní charita Plzeň - projekty Cheb
<http://www.dchp.cz>
- KSK centrum o.p.s.
<http://www.kskcentrum.cz>
- Pomoc v nouzi, o.p.s.
<http://www.pomocvnouziops.cz>

Intervenční centrum pro oběti domácího násilí

- Pomoc v nouzi, o.p.s.
<http://www.pomocvnouziops.cz>

Kontaktní osoba: Mgr. Eva Chalupníková Doležalová
domacinasili@pomocvnouziops.cz; 736 514 095

- Palackého 1562/8, Cheb
- Josefa Kajetána Tyla 461, Sokolov
- náměstí Dr. M. Horákové 1359/7, Karlovy Vary

Sociální rehabilitace

- Diecézní charita Plzeň - projekty Cheb (osoby bez přístřeší a žijící v sociálně vyloučených lokalitách)
<http://www.dchp.cz>
- Rubikon Centrum, z.ú. (pomoc lidem s trestní minulostí)
<http://www.rubikoncentrum.cz/>

- FOKUS Mladá Boleslav z.s. (pro osoby s chronickým duševním onemocněním)
<http://www.fokus-mb.cz/>

Noclehárny, denní centra a azylové domy

- Armáda spásy v České republice, z.s.
<http://www.armadaspasy.cz>
- Diecézní charita Plzeň - projekty Cheb
<http://www.dchp.cz>
- Pomoc v nouzi, o.p.s.
<http://www.pomocvnouziops.cz>
- Farní Charita Aš
<http://farcaritas.cz/>
- Farní Charita Karlovy Vary
<http://farcaritas.cz/>

Domy na půl cesty

- Farní Charita Karlovy Vary: www.charitakv.cz
- Pomoc v nouzi, o.p.s.: www.pomocvnouziops.cz

Krizová pomoc a telefonická krizová pomoc

- Diecézní charita Plzeň - projekty Cheb:
<http://www.dchp.cz>
- Res Vitae, z.s.: <https://resvitae.cz/>
- Sociální služby v Kynšperku nad Ohří, p.o.:
<http://www.ss-po.cz>

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (ZDVOP)

SOS dětské vesničky, z.s.: <http://www.sos-vesnicky.cz>

Náhradní rodinná péče, doprovázející organizace:

- Centrum pro dítě a rodinu Valika, z.s.
<http://www.valika.cz>
- Dobrá rodina o.p.s.:
www.dobrarodina.cz
- Náhradním rodinám, o.p.s.
www.nahradnimrodinam.cz
- Prima rodina, p.o./Prima vizus, o.p.s.,
Správa zdravotních a sociálních služeb Cheb, p.o.
<http://www.szss-cheb.cz>
<http://rodina.primavizus.cz>
- Služby pro rodinu z.s.
<http://www.sluzby-pro-rodinu.cz>
- SOS dětské vesničky, z.s.
<http://www.sos-vesnicky.cz>

Raná péče

- Správa zdravotních a sociálních služeb Cheb, p.o.
<http://www.szss-cheb.cz>
- SPRP, z.s. - Společnost pro ranou péči
<http://www.ranapece.cz/praha/kv/>

Školství, mládež a tělovýchova

- **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR**
<http://www.msmt.cz/>
- **Školský portál Karlovarského kraje**
<http://www.kvkskoly.cz>
- **Metodické dokumenty MŠMT a jejich přílohy:**
návykové látky, alkohol, tabák, netolismus, domácí násilí, sebepoškozování, rizikové sexuální chování aj.
<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>
- **Pedagogicko-psychologická poradna**
<http://www.pppkv.cz/>

Lidická 38, 360 20 **Karlovy Vary**

- **ředitelka:** PhDr. Jolana Mižikarová
jmizikarova@pppkv.cz; 353 176 519, 605 586 168
- **metodička prevence:** Mgr. Martina Fialová
mfialova@pppkv.cz; 353 176 522, 724 021 535

Karla Hynka Máchy 1276, 356 01 **Sokolov**

- **vedoucí pobočky:** PaedDr. Romana Soukupová
rsoukupova@pppkv.cz; 731 692 348
- **metodička prevence:** Mgr. Andrea Želivská
azelivska@pppkv.cz; 731 194 413

- Palackého 1562/8, 350 02 **Cheb**
- **vedoucí pobočky:** PaedDr. Ellen Mlátíliková
emlatilikova@pppkv.cz; 731 688 641
 - **metodička prevence:** Mgr. Kateřina Slavíková
kslavikova@pppkv.cz; 736 650 905

 - **Středisko výchovné péče**
<http://svpkvary.cz/>
Sportovní 28, 360 01 Karlovy Vary - Dolní Drahovice
 - **vedoucí střediska, psycholožka:**
PhDr. Kristina Červenková
svpkv@volny.cz; 774 715 266

 - **Dětský domov Cheb a Horní Slavkov, příspěvková organizace**
<http://www.ddslavkov.wz.cz/>
 - **Dětský domov Mariánské Lázně a Aš, příspěvková organizace**
<https://www.ddml.cz>
 - **Dětský domov Karlovy Vary a Ostrov, příspěvková organizace**
<https://www.ddkvo.cz/>

 - **Speciálně pedagogické centrum**
<http://www.specskoly.cz/centrum>
Vančurova 83/2, 360 17 Karlovy Vary

Zdravotnictví

- **Ministerstvo zdravotnictví ČR**
<https://www.mzcr.cz/>
- **Všeobecná zdravotní pojišťovna (111)**
www.vzp.cz
- **Vojenská zdravotní pojišťovna ČR (201)**
www.vozp.cz
- **Česká průmyslová zdravotní pojišťovna (205)**
www.cpzp.cz
- **Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví (207)**
www.ozp.cz
- **Zaměstnanecká pojišťovna Škoda (209)**
www.zpskoda.cz
- **Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR (211)**
www.zpmvcr.cz
- **Revírní bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna (213)**
www.rbp-zp.cz

Karlovarská krajská nemocnice a.s. <https://www.kkn.cz/>

- Bezručova 1190/19, Karlovy Vary - <https://nemkv.cz/>
- K Nemocnici 1204/17, Cheb - <https://nemcheb.cz/>

NEMOS SOKOLOV s.r.o.: <http://www.nemosok.cz/>

- Slovenská 545, Sokolov

NEMOS PLUS s.r.o.: <http://www.nemostrov.cz/>

- U Nemocnice 1161, Ostrov
- Psychiatrické a psychoterapeutické oddělení:
<http://www.nemostrov.cz/psychiatricke-a-psychoterapeuticke-oddeleni/>

- **Zdravotnická záchranná služba Karlovarského kraje**
<http://www.zzskvk.cz/>

- **Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem:**
 - pracoviště Karlovy Vary (Závodní 94, Karlovy Vary)
<http://www.zuusti.cz/pracoviste/karlovy-vary-zavodni-94/>
 - pracoviště Sokolov (Nábřeží Petra Bezruče 430, Sokolov)
<http://www.zuusti.cz/pracoviste/sokolov-chelcickeho-1938/>
 - **Poradna prevence HIV/AIDS a sexuálně přenosných nemocí:** hiv.poradna@zuusti.cz
 - **kontaktní osoba:**
MUDr. Jindřiška Benešová
jindriska.benesova@zuusti.cz; 725 323 338

- **Krajská hygienická stanice Karlovarského kraje:**
<http://www.khskv.cz/>
 - pracoviště Karlovy Vary a Sokolov (Závodní 94, K. Vary)
 - pracoviště Cheb (Hradební 16, Cheb)
 - **ředitelka sekce ochrany a podpory zdraví:**
MUDr. Hana Bártová
hana.bartova@khskv.cz; 355 328 321

Vnitro

- **Ministerstvo vnitra ČR**
<http://www.mvcr.cz/>
- **Centrum na podporu integrace cizinců v KV kraji**
Závodní Míru 876/3a, 360 17 Karlovy Vary
kontakt: ickarlovyvary@suz.cz
<http://www.integracnicentra.cz/KarlovarskyKraj/KKk.aspx>

Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje

Závodní 100, 360 06 Karlovy Vary

<http://www.policie.cz/krajske-reditelstvi-policie-kvk.aspx>

- Služba kriminální policie a vyšetřování
Odbor obecné kriminality – TOXI
kontaktní osoba:
kpt. Mgr. Jaroslav Pakosta
jaroslav.pakosta@pcr.cz; 974 366 520, 601 322 190
- Oddělení tisku a prevence Krajského ředitelství
vedoucí oddělení tisku a prevence:
mjr. Mgr. Kateřina Böhmová
katerina.bohmova@pcr.cz; 974 361 207, 727 876 858
- **koordinátor prevence kriminality:**
por. PhDr. Zdeňka Papežová
zdena.papezova@pcr.cz; 974 362 207, 606 066 245

Územní odbor Cheb

Valdštejnova 4, 350 15 Cheb

<http://www.policie.cz/clanek/uzemni-odbor-cheb-37332.aspx>

- 1. oddělení obecné kriminality Územního odboru
kontaktní osoba: por. Marek Jadlovský, DiS.
marek.jadlovsky@pcr.cz; 974 372 449

Územní odbor Sokolov

Dobrovského 1935, 356 04 Dolní Rychnov

<http://www.policie.cz/clanek/uzemni-odbor-sokolov-640802.aspx>

- 1. oddělení obecné kriminality Územního odboru
kontaktní osoba: por. Mgr. Trčka Pavel
toxtrc@seznam.cz; 974 376 354, 777 126 000

Územní odbor Karlovy Vary

Závodní 100, 360 06 Karlovy Vary

<http://www.policie.cz/clanek/uzemni-odbor-karlovy-vary-221689.aspx>

- 1. oddělení obecné kriminality Územního odboru
kontaktní osoba: nrap. David Jackov
kv.1ook@pcr.cz; 974 366 383

Spravedlnost

- **Ministerstvo spravedlnosti ČR**

<http://www.justice.cz/>

Cheb

- **Okresní soud v Chebu**

Lidická 1, 350 02 Cheb

<http://portal.justice.cz/justice2/soud/soud.aspx?o=125&j=135&k=1322>

- **Okresní státní zastupitelství v Chebu**

Lidická 2, 350 02 Cheb

<http://portal.justice.cz/justice2/soud/soud.aspx?o=39&j=49&k=548>

- **Probační a mediační služba Cheb**

Lidická 2, 350 02 Cheb

- **Vedoucí střediska:** Mgr. Milan Morava
mmorava@pms.justice.cz; 773 783 980

<https://www.pmscr.cz/scripts/prodejna.php?id=137>

- **Poradce pro oběti:** Bc. Petra Ladžonová
ladzonova.pms@gmail.com; 727 873 097

Sokolov

- **Okresní soud v Sokolově**

K. H. Borovského 57, 356 01 Sokolov

<http://portal.justice.cz/justice2/soud/soud.aspx?o=185&j=195&k=1862>

- **Okresní státní zastupitelství v Sokolově**
K. H. Borovského 408, 356 01 Sokolov
<http://portal.justice.cz/justice2/soud/soud.aspx?o=98&j=108&k=1079>
- **Probační a mediační služba Sokolov**
Jednoty 654, 356 01 Sokolov
 - **Vedoucí střediska:** Mgr. Lenka Loskotová
lloskotova@pms.justice.cz; 737 247 520
<https://www.pmscr.cz/scripts/prodejna.php?id=136>
 - **Poradce pro oběti:**
Mgr. Eva Chalupníková Doležalová
chalupnikova.pms@gmail.com; 725 807 492

Karlovy Vary

- **Okresní soud v Karlových Varech**
Moskevská 17, 360 33 Karlovy Vary
<http://portal.justice.cz/justice2/soud/soud.aspx?o=139&j=149&k=1448>
- **Okresní státní zastupitelství v Karlových Varech**
Jaltská 4, 360 01 Karlovy Vary
<http://portal.justice.cz/justice2/soud/soud.aspx?o=53&j=63&k=674>
- **Probační a mediační služba Karlovy Vary**
Davida Bechera 151, 360 01 Karlovy Vary
 - **Vedoucí střediska:** Mgr. Martina Schäferová
mschaferova@pms.justice.cz; 734 362 916
<https://www.pmscr.cz/scripts/prodejna.php?id=133>
 - **Poradce pro oběti:** Martin Šinágl, DiS.
sinagl.pms@gmail.com; 725 807 071

- **Krajský soud v Plzni**
Veleslavínova 21/40, 306 17 Plzeň 3
<http://portal.justice.cz/justice2/soud/soud.aspx?o=20&j=30&k=346>

Věznice

- **Věznice Horní Slavkov**
Hasičská 785, 357 31 Horní Slavkov
<https://www.vscr.cz/veznice-horni-slavkov/>
kontaktní osoba: Ing. Bc. Ivan Andrášik
iandrasik@vez.hsl.justice.cz
- **Věznice Kynšperk nad Ohří**
Zlatá 52, 357 51 Kynšperk nad Ohří
<https://www.vscr.cz/veznice-kynsperk-nad-ohri/>
kontaktní osoba: Ing. Michal Plecho
mplecho@vez.kyn.justice.cz;
veznice.kynsperk@vez.kyn.justice.cz
- **Věznice Ostrov**
Vykmanov 22, 363 01 Ostrov
<https://www.vscr.cz/veznice-ostrov/>
kontaktní osoba: Mgr. Jiří Vorel
jvorel@vez.ost.justice.cz

Telefonická a online pomoc

Linka bezpečí pro děti, mládež a studující do 26 let zdarma
116 111 <http://www.linkabezpeci.cz>

Rodičovská linka pro všechny dospělé, co mají starost o dítě
606 021 021 <http://www.rodicovskalinka.cz>

Linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí
116 006 <http://www.116006.cz>

Linka první psychické pomoci
116 123 <http://linkapsychickepomoci.cz>

DONA linka pro oběti domácího násilí
251 511 313 <http://www.donalinka.cz>

Linka pro rodinu a školu (krizové situace, útěky, únosy...)
116 000 <http://www.linkaztracenedite.cz>

ROSA SOS linka všem obětem domácího násilí
602 246 102 <http://rosa-os.cz>

Anabell při poruchách příjmu potravy
774 467 293 <http://www.anabell.cz>

La Strada pro oběti obchodování s lidmi a vykořisťování
800 077 777 <http://www.strada.cz>

Modrá linka důvěry pro děti a mládež
608 902 410 <http://www.modralinka.cz>

Zdroje a doporučená literatura

1. **HRUŠKOVÁ, Eva a MAČIČKOVÁ, Zuzana, 2017.** *Výtahy z dokumentů a výstupy pro Karlovarský kraj: individuální projekty MPSV Systémová podpora procesů transformace systému péče o ohrožené děti a rodiny a Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí.* 25 s.

2. **RADIMECKÝ, Josef, 2017.** *Analýza drogové scény Karlovarského kraje: Závěrečná zpráva.* Karlovy Vary: Karlovarský kraj. 87 s. [cit. 11. 6. 2018]. Dostupné online: <http://www.socialniprojektykk.cz/soubor/analiza-drogove-sceny-karlovarskeho-kraje>.

3. *Národní strategie protidrogové politiky na období 2010-2018,* 2011.Praha: Úřad vlády České republiky. str. 58. [cit. 11. 6. 2018]. ISBN 978-80-7440-045-2. Dostupné online: https://www.vlada.cz/assets/ppov/protidrogova-politika/strategie_web.pdf

4. **NEŠPOR, Karel.** 2004. *Alkohol a jiné návykové látky u dětí.* Praha: Státní zdravotní ústav Praha.

- **Drogový informační server:** <https://www.drogy.net>

- **Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti:** <https://www.drogy-info.cz>

- **PRESLOVÁ, Ilona, 2015.** *Metodický manuál práce OSPOD s drogově závislými klienty (se zaměřením na ženy a matky).* Olomouc: Krajský úřad Olomouckého kraje. 28 s. Dostupné online: www.kr-olomoucky.cz/download.html?id=52716.
- **PRESLOVÁ, Ilona, 2011.** *Manuál práce s dětmi drogově závislých rodičů.* Praha: SANANIM. 84 s. ISBN 978-80-904536-1-6. Dostupné online: www.sananim.cz/pages/serve.php?file=1434372270_1_ck_p2.pdf
- **Společně k bezpečí, 2013.** *Společně proti drogám - Jak společně postupovat v oblasti protidrogové prevence. Manuál pro veřejnost, organizace a instituce v obci.* www.spolecnekbezpeci.cz/images/stories/dokumenty/spolecne_proti_drogam_web_01.pdf
- **Společně k bezpečí, 2014.** *Desatero pro rodiče aneb Co dělat, když...* http://www.spolecnekbezpeci.cz/images/stories/dokumenty/Desatero_pro_rodice.pdf
- **Společně k bezpečí, 2015.** *Bezpečná škola aneb Co dělat, když... Manuál pro školy (šikana, násilí, návykové látky, vandalismus)...* http://www.spolecnekbezpeci.cz/images/stories/dokumenty/Bezpečná_škola_aneb_Co_dělat.pdf

Poděkování

Závěrem bychom chtěli poděkovat všem aktérům, kteří jsou v tomto průvodci uvedeni a pomáhají se zlepšením situace v našem kraji.

Mnozí z nich se zapojili i do vzniku tohoto průvodce, který byl při své realizaci využit k síťování, a je jedním z nástrojů, kterým lze i do budoucna podpořit efektivnější přenos informací a spolupráci v kraji. Poděkování patří zástupcům:

- Krajského úřadu Karlovarského kraje odborů bezpečnosti a krizového řízení, sociálních věcí; školství, mládeže a tělovýchovy, a zdravotnictví;
- Městských úřadů obcí s rozšířenou působností, především odborů sociálních věcí a zdravotnictví;
- Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje;
- Probační a mediační služby ČR v Karlovarském kraji;
- nestátních neziskových organizací v kraji, především KOTEC o.p.s.; Světlo Kadaň z.s., RUBIKON Centrum, z.ú., a you connected, z.s.;
- Krajského dětského domova pro děti do 3 let;
- Centra na podporu integrace cizinců Karlovarského kraje.

Speciální poděkování patří kolegům z projektu MPSV „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí“, o kterém více naleznete na

www.pravonadetstvi.cz.